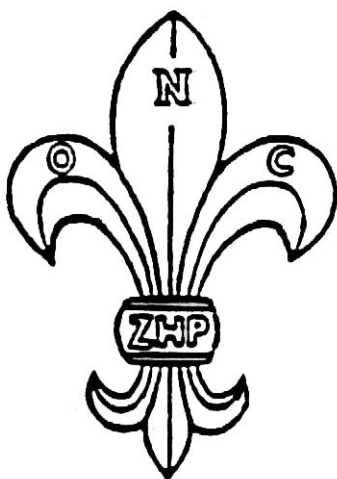

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

**REGULAMIN
MUNDUROWY**

**GLÓWNA KWATERA HARCERZY
LONDYN 1992**

Rozkaz Naczelnika Harcerzy L10/91 Z dnia 8 grudnia 1991 roku

Strój Harcerza

Czapka "rogatywka" barwy polowej z kamgaru zeszyta z 4 jednakowych brytów ostro wyciętych, stykających się pośrodku dna. Przeciętna szerokość brytu 17 cm., wysokość 11 cm. U dołu ciemno-zielony sukienny otok, wysokości 1 1/2 cm. Daszek ze skóry brązowej, pochylony ku przodowi, szerokość pośrodku 6 cm., bez okucia, obszyty na krawędzi brązową skórą. Podpinka ze skóry brązowej szerokości 1 1/2 cm. zapinana na sprzączkę z metalu oksydowanego, przytwierdzona do otoku za pomocą 3-ch gładkich wypukłych guzików koloru zbliżonego do koloru czapki, z lilijkami, lub orłami lub gładkich. Sprzączka podpinki z prawej strony.

Koszula harcerska barwy polowej, wełniana, flanelowa, lub płócienna (gatunek jednolity dla całej drużyny) zapinana po środku z przodu na 3 guziki kościane, barwy nieco ciemniejszej od koszuli. Kołnierz wykładany, niski, z dziurkami na rogach do przypinania na guziki. Rękawy luźne, rozcięte. Długość mankietów 6 - 7 cm., rozcięcie rękawa 8 - 12 cm. Rękawy dołem, w miejscu przyszycia mankietów, fałdowane odpowiednio do szerokości mankieta. Naramienniki z tego samego materiału szerokości 45 mm. przy wszyciu, zwężające się ku górze do 25 mm. ścięte u góry. Naramiennik zapięty na guzik przyszyty do koszuli przy kołnierzu. Dwie kieszenie naszyte z zewnątrz na piersiach, z fałdą przez środek wzdłuż, zamykane prostokątnymi klapkami zapiętymi na jeden guzik. Kształt kieszeni 12 x 14 cm. Szerokość fałdy 35 mm. Kształt kłapek 12 x 5 cm.

Spodenki barwy koszuli (gatunek materiału jednolity dla całej drużyny), bez mankietów. Długość sięga 8 - 10 cm. powyżej górnej części rzepki na kolanie. Obwód spodenek 1 3/4 większy od obwodu nogi, gdzie się spodenki kończą. Po obu bokach w szwach głębokie kieszenie, zapinane na jeden guzik. Trzecia kieszeń z tyłu z prawej strony, wszyta wewnątrz, zamykana prostokątną klapą, na jeden guzik.

Strój Zucha

Nakryciem głowy zucha jest beret barwy gromady (barwa zielona jest zastrzeżona dla harcerzy-wędrowników). Na przodzie beretu zuch nosi oznakę zuchową (głowę wilczka) z metalu lub sukna.

Koszula zuchowa jak harcerska lecz bez naramienników.
Koszulę zuchową nosi się podobnie jak harcerską z odpowiednimi oznakami zuchowymi.

Chusta, jednolita w gromadzie jednej barwy (barwa zielona zastrzeżona dla harcerzy-wędrowników). Kształt i sposób noszenia chusty jak u harcerzy.

Spodenki, skarpety, sweter i obuwie jak u harcerza.

Pasek skórzany.

REGULAMIN MUNDUROWY ORGANIZACJI HARCERZY

Zatwierdzony Rozkazem Naczelnika Harcerzy L.3/63
Uzupełniony Rozkazem Naczelnika Harcerzy L.10 z dnia 8.12.1991 r.

I. Prawo noszenia munduru harcerskiego.

1. Prawo noszenia munduru harcerskiego mają wszyscy harcerze, po złożeniu próby na młodzika, będący czynnymi uczestnikami lub członkami Z.H.P., uczestnicy noszą strój harcerza, członkowie starszyny noszą strój harcerza lub starszyny.
2. Zuchy noszą strój zuchowy.
3. Strój harcerzy i starszyny w jednostkach wodnych lub lotniczych określają osobne regulaminy.
4. Kobiety pełniące funkcje wodzów zuchowych noszą koszulę harcerską, spódniczkę i beret barwy munduru harcerzy lub granatowy. Pończochy kobiece, obuwie dowolne, pas główny oraz oznaki jak wódz zuchowy. Dozwolone jest noszenie munduru kroju harcerek ale barwy harcerzy.

Harcerki pełniące czasowo funkcje wodzów zuchowych mogą nosić mundur harcerek za pozwoleniem swych przełożonych oraz oznaki wodza zuchowego.

II. Miejsce i okoliczności noszenia munduru harcerskiego.

5. Mundur harcerski nosi się obowiązkowo w czasie publicznych wystąpień jednostek harcerskich, na zbiórkach harcerskich oraz poza zajęciami harcerskimi, za pozwoleniem drużynowego.
Mundur noszony w miejscach publicznych powinien być przepisowy i kompletny.
Na ćwiczeniach polowych nosi się strój polowy.
W obrębie obozu harcerskiego mundur harcerski nosi się tylko w chwilach uroczystych, zgodnie z regulaminem obozu.
6. Mundur harcerski winien być zawsze czysty, cały, zapięty na wszystkie guziki i porządnie noszony. Munduru nie nosi się przy zajęciach mogących zbrudzić go /dla tego celu nosi się strój roboczy/.
Na mundurze harcerskim nosi się tylko i wyłącznie przepisowe oznaki, określone regulaminem.
7. Obowiązuje zupełna jednolitość munduru w drużynach i gromadach. Odnosi się to do wszystkich części munduru.
8. Łączenie ubrania cywilnego z mundurem oraz noszenie nieprzepisowych dodatków do munduru harcerskiego jest niedozwolone. W polu i w innych odpowiednich okolicznościach dozwolone jest noszenie przepisowego ekwipunku.

Dozwolone jest również noszenie cywilnego okrycia wierzchniego. Cywilne okrycie w jednym stylu i barwie dla całej drużyny.

III. Strój Harcerza.

9. Strój harcerza składa się z czapki, koszuli, spodenek lub spodni, pasa głównego, krajki lub chusty, swetra, skarpet, butów lub półbutów, peleryny lub płaszcza od deszczu.
10. Nakryciem głowy harcerza jest czapka - rogatywka. Na ćwiczeniach polowych nakrycie głowy dowolne.
11. Czapka - rogatywka barwy polowej. Na rogatywce nosi się tylko metalową lilię harcerską /Wzór nr 1/. Lilię nosi się na przedzie rogatywki ponad otokiem. Rogatywkę nosi się lekko na prawym uchu, ściągnając prawy i tylny róg rogatywki ku dołowi. Podpinkę spuszczaają harcerze służbowi, poczty sztandarowe, oraz zwarte oddziały na specjalny rozkaz.
12. Koszula harcerska barwy polowej, gatunek jednolity dla całej drużyny, zapinana po środku z przodu na guzki. Rękawy luźne, rozcięte. Zasadniczo koszulę nosi się z kołnierzem rozpiętym, którego rogi są zapięte na guziki przyszyte pomiędzy naramiennikami a kieszeniami; rękawy podwinięte. W dni chłodne koszulę zapina się pod szyją, rękawy opuszcza się. Na koszuli harcerskiej nosi się krzyż harcerski i inne oznaki określone Regulaminem.
Na ćwiczeniach polowych nosi się taką samą koszulę. Na koszuli polowej nie nosi się żadnych oznak za wyjątkiem krzyża harcerskiego i sznura służbowego.
13. Spodenki barwy koszuli, gatunek materiału jednolity dla całej drużyny, bez mankietów. Długość się 10 cm. powyżej górnej części rzepki na kolanie. Obwód spodenek 2 cm. większy od obwodu nogi, gdzie się spodenki kończą. Po obu bokach w szwach głębokie kieszenie, zapinane na jeden guzik. Trzecia kieszeń z tyłu z prawej strony, wszyta wewnątrz, zamykana prostokątną klapą, zapinana na jeden guzik.
W dni chłodne /w chłodnej porze roku/ nosi się długie spodnie barwy koszuli /jednolite dla całej drużyny.
Spodnie i spodenki podtrzymywane są za pomocą pasa głównego, który jest przewlekany przez pięć patek. Na spodenkach i spodniach nie nosi się żadnych oznak lub ozdób.
Na ćwiczeniach polowych nosi się długie spodnie i buty marszowe.
14. Pas główny, skórzany, brązowy, szerokości 4 cm., zapinany z przodu na kłamrę metalową, przepisowego wzoru /wzór nr 6/, okrągłą, o średnicy 55 mm. z lilią i literami "ZHP" na promienistym tle. Pas zapina się w kierunku lewym.
15. Krajka o motywach ludowych, jednolita dla całej drużyny, zawiązana na węzeł podobnie jak krawat, wpuszczana razem z koszulą w spodnie.
Chusta, jednolita w drużynie, w kształcie prostokątnego równoramiennego trójkąta o podstawie 100 cm., jednej barwy, podwinięta pod kołnierzem, spięta skuwką dowolną,

również jednolitą dla drużyny. Harcerze-wędrownicy noszą chustę barwy zielonej.

16. Skarpety wełniane, barwy polowej, wykładane z mankietami. Do butów dozwolone jest zakładanie drugich skarpet zwiniętych ponad butami, ale w kolorze skarpet pod kolanami lub szarymi.
17. Buty skórzane, sznurowane, czarne lub brązowe. Półbuty skórzane, czarne lub brązowe. Drużyna nosi jeden rodzaj obuwia.
18. Sweter wełniany barwy polowej, wkładany na koszulę przez głowę. Na swetrze nie nosi się żadnych oznak.
Peleryna z sukna barwy polowej długości dochodzącej 10 cm. ponad kostkę, zapinana z przodu na guziki, z wykładanym kołnierzem zapinanym pod szyją. Z boków peleryny przecięcia.
Peleryna z materiału nieprzemakalnego barwy polowej, kroju określonego powyżej.
19. Rękawiczki wełniane barwy polowej, lub skórzane barwy brązowej, noszone w dnie chłodne.

IV. Strój Zucha.

20. Strój zucha składa się z beretu, koszuli, spodenek, chusty, swetra, skarpet, butów lub półbutów.
21. Nakryciem głowy zucha jest beret koloru czarnego, granatowego lub barwy gromady. Na przedzie beretu zuch nosi oznakę zuchową, głowę wilczka z metalu.
22. Koszula zuchowa jak harcerska lecz bez naramienników. Koszulę zuchową nosi się podobnie jak harcerską z odpowiednimi oznakami zuchowymi.
23. Chusta jednolita w gromadzie, jednej barwy /barwa zielona zastrzeżona dla harcerzy-wędrowników/. Kształt i sposób noszenia jak u harcerzy.
24. Spodenki, skarpety, sweter i obuwie jak u harcerza. Pasek skórzany.

V. Strój Starszyny

25. Strój starszyny harcerskiej składa się z czapki, koszuli, spodenek lub spodni, kurtki, pasa głównego, zielonego krawata, skarpet, półbutów, swetra, płaszcza, peleryny lub płaszcza od deszczu oraz rękawiczek.
26. Czapka jak u harcerza.
27. Koszula jak u harcerza. Pod kurtką instruktorską, której noszenie jest dowolne, koszula, koloru polowego, zapięta pod szyję, noszona z zielonym krawatem.

- Działacz Harcerski
Spośród harcerzy krzyż jak HR z brązową podkładką pod krzyżem.
- Instruktorska zuchowa krzyż oksydowany z brązową podkładką pod krzyżem.
- Kapelan Harcerski krzyż jak HR z fioletową podkładką pod krzyżem.

W wyjątkowych okolicznościach dozwolone jest również noszenie następujących podkładek pod krzyżem zamiast srebrnych lub złotych części krzyża.

- Młodzik - krzyż bez podkładki
- Wywiadowca - podkładka biała
- Ćwik - podkładka żółta
- HO - podkładka niebieska
- HR - podkładka szara

Krzyż harcerski nosi się 2 palce nad lewą kieszenią koszuli harcerskiej lub w lewej klapie ubrania cywilnego. W stroju cywilnym można nosić miniatury krzyża z podkładką - lub bez.

Krzyż harcerski mają prawo nosić harcerze będący czynnymi członkami lub uczestnikami Z.H.P. po złożeniu Przyrzeczenia Harcerskiego i odbycia próby młodzika. Prawo wyrobu krzyży przysługuje wyłącznie Składnicy Dostaw Harcerskich. Krzyż jest własnością Z.H.P. i prawo własności nie przechodzi na noszącego krzyż. Na odwrocie krzyża wybitny jest numer i Komendant Chorągwi Harcerzy prowadzi imienny wykaz harcerzy noszących krzyże.

37. Lilia instruktorska wycięta z sukna, wysokości 6 cm., zatwierdzonego kształtu /wzór nr 7/, naszyta na lewym rękawie pod oznaką środowiska służby i powyżej łokcia, barwy następującej:

▪ Przewodnik	granatowa
▪ Podharcemistrz	zielona
▪ Harcmistrz	czerwona
▪ Harcmistrz RP	czerwona z dwoma srebrnymi paskami
▪ Działacz harcerski
spośród harcerzy	brązowa
▪ Instruktor Zuchowa	brązowa głowa wilczka, 6 cm.

38. Sznur służbowy, podwójny, długości 50 cm., z suwakiem, barwy uzależnionej od pełnionej funkcji jak następuje:

- Szeregowiec sznur i suwak szary
- Podzastępowy sznur szary, suwak brązowy
- Zastępowy sznur i suwak brązowy
- Przyboczny Wędrowników sznur i suwak czerwony noszony na szyi
- Przyboczny Harcerzy sznur i suwak zielony
- Oboźny sznur i suwak zielony noszony na szyi
- Wódz Gromady Zuchowej sznur i suwak granatowy
- Drużynowy Harcerzy sznur i suwak granatowy
- Drużynowy Wędrowników sznur i suwak czerwony

- Komendant Obozu sznur i suwak granatowy
- Szczepowy * sznur granatowy, suwak srebrny
- Hufcowy sznur i suwak srebrny
- Członek Komendy Hufca sznur i suwak srebrny, noszony na szyi
- Komendant Chorągwi sznur suwak złoty
- Członek Komendy Chorągwi sznur i suwak złoty, noszony na szyi
- Naczelnik Harcerzy sznur i suwak skórzany
- Członkowie G.K.H. sznur i suwak skórzany, noszony na szyi
- Przewodniczący Z.H.P. sznur biały, suwak złoty
- Członkowie Naczelnictwa sznur i suwak biały, noszony na szyi.

*Szczepowy, jeśli jest Samodzielnym Szczepowym /nie ma Hufca/, lub jest równocześnie członkiem Komendy Hufca, sznur srebrny noszony na szyi. Sznur służbowy nosi się na lewym ramieniu, pod naramiennikiem, a końce, z gwizdkiem, chowa się do lewej kieszeni koszuli harcerskiej.

VIII. Oznaki środowiska służby.

39. Harcerze w drużynach noszą cyfrę drużyny. Cyfra może być metalowa lub wyszyta barwą drużyny, zależnie od zwyczaju drużyny. Cyfrę, nosi się na lewym naramienniku lub na obydwu naramiennikach, zależnie od zwyczaju drużyny. Wędrownicy noszą cyfrę na prawym naramienniku.

Numer i barwę, nadaje drużynie Komendant Chorągwi

Harcerze i instruktorzy w hufcu, oraz hufcowy i członkowie komendy hufca noszą oznakę hufca. Oznaką hufca jest herb Środowiska /herb miasta polskiego lub regionu, z jego polską nazwą - zgodnie z regulaminem hufca/, na tarczy 5 x 4 cm., według wzoru zatwierdzonego rozkazem Naczelnika Harcerzy /wzór nr 9 jest przykładem oznaki hufca/. Komendant Chorągwi oraz członkowie Komendy Chorągwi noszą oznakę Chorągwi, według wzoru zatwierdzonego rozkazem Naczelnika Harcerzy. Członkowie Naczelnictwa Z.H.P. i członkowie G.K.H. noszą oznakę, władz naczelnych. Oznaką władz naczelnych jest orzeł polski wysokości 35 mm. na czerwonej tarczy 5 X 4 cm., obszytą wąskim srebrnym paskiem.

Oznakę Hufca, Chorągwi lub Władz Naczelnych nosi się naszytą na lewym rękawie koszuli harcerskiej powyżej łokcia.

40. Oznaką sprawności harcerskich jest kółko średnicy 25 mm., barwy polowej, z wyszytym lub wydrukowanym odpowiednim symbolem określonym regulaminem sprawności harcerskich /wzór nr 10 jest przykładem sprawności/.

Sprawności nosi się naszyte na prawym rękawie koszuli harcerskiej, powyżej łokcia, po trzy w rzędzie /pierwszy rząd 3 palce poniżej szczytu rękawa/. Oznaką sprawności harcerzy-wędrowników jest kwadrat o boku 25 mm. o zaokrąglonych rogach, barwy polowej, brzegi oznaki obdziergane czerwoną nicią, z wyszytym czerwoną nicią, lub wydrukowanym symbolem określonym regulaminem sprawności harcerzy-wędrowników, który również określa sposób noszenia tych sprawności.

Harcerze-wędrownicy nie noszą oznak sprawności harcerzy.

Starszyzna harcerska nie nosi żadnych oznak sprawności.

41. Oznaki lat służby są następujące:

- Ukończony 1 rok służby - brązowy listek dębu
- Ukończone 3 lat służby - srebrny listek dębu
- Ukończone 5 lat służby - złoty listek dębu
Kształt listków jak wzór nr 3, długość 22 mm.
- Ukończone 10 lat służby - oznaka brązowa o kształcie określonym wzorem nr 13, z rzymską cyfrą X.
- Ukończone 15 lat służby - oznaka srebrna w środku kółka z rzymską cyfrą XV.
- Ukończone 20 lat służby - oznaka złota z rzymską cyfrą XX.
- Ukończone 25 lat służby - oznaka złota z rzymską cyfrą XXV
- Ukończone 50 lat służby - oznaka złota z cyfrą 50.

Oznaki lat służby nosi się pod krzyżem harcerskim na koszuli harcerskiej lub kurtce instruktorskiej. Nie nosi się więcej jak trzy listki lub jedną oznakę.

Oznak lat służby nie nosi się, bez krzyża harcerskiego.

Oznaka dziesięciu, piętnastu, dwudziestu, dwudziestu pięciu lub 50 lat jest przyznawana rozkazem Naczelnika Harcerzy, na wniosek Komendanta Chorągwi.

W rachubę bierze się jedynie okresy czynnej służby harcerskiej, z wykluczeniem urlopów, oraz służbę instruktorską zaliczoną rozkazem Naczelnika Harcerzy.

Prawo wyrobu oznak dziesięciu, piętnastu, dwudziestu, dwudziestu pięciu i pięćdziesięciu lat przysługuje wyłącznie Składnicy Dostaw Harcerskich G.K.H.

Oznaki te są numerowane, a G.K.H. prowadzi imienny wykaz harcerzy, którym oznakę przyznano, oraz wydaje legitymacje tych oznak.

42. Oznaka harcerzy-wędrowników

Harcerze-wędrownicy noszą zielony lewy naramiennik koszuli harcerskiej z wyszytym lub wydrukowanym trójplamiennym ogniskiem w barwach brązowej, czerwonej i żółtej, według wzoru Nr 8. Wędrownicy brązowej szyszki noszą szyszkę w formie rozety-skuwki na chruście. Wędrownicy srebrnej szyszki - srebrny wąski pasek 2 mm. na naramienniku. Wędrownicy złotej szyszki - złoty wąski pasek 2 mm. na naramienniku, poniżej ogniska. Szyszka w formie rozety jest noszona przez wszystkich wędrowników.

43. Oznaki złotowe i kursów - obozów instruktorskich nosi się naszyte nad prawą kieszenią koszuli harcerskiej podczas zlotu, kursu-obozu do dwunastu miesięcy po zakończeniu zlotu, kursu-obozu. Każda polska oznaka jest zatwierdzana rozkazem Naczelnika Harcerzy.

Harcerze stanowiący polską wyprawę na zlot międzynarodowy mogą nosić na szczytach rękawów koszuli harcerskiej napis "POLSKA" z białych liter na czerwonym tle, oraz jednolite chusty biało-czerwone, zgodnie z rozkazem komendanta wyprawy.

IX Oznakiuchowe.

44. Oznakąsuchową jest głowa wilczka, wysokości 3 cm., zatwierdzonego wzoru /wzór nr

4/, z metalu brązowego.

Instruktorzy zuchowi i wodzowie zuchowi noszą oznakę zuchową po lewej stronie na kieszeni koszuli harcerskiej.

Głowę wilczka, metalową, noszą zuchy na przodzie beretu zuchowego.

45. Oznaką przewodnika ze specjalizacją zuchową.

Granatowa lilijka, 6 cm., na lewym rękawie pod oznaką środowiska, oraz metalowy wilczek noszony po lewej stronie, na kieszeni koszuli harcerskiej.

46. Oznaką szóstkowego jest trójkąt równoramienny o boku 3 cm. wycięty od podstawy /wzór nr 12/ z sukna barwy beretu.

Oznakę tą szóstkowy nosi naszytą na lewym rękawie, powyżej łokcia.

47. Gwiazdka zuchowa z metalu, kolor srebrny, pięcioramienna, średnicy 2 cm. /wzór nr 5/.

Gwiazdki zuchowe nosi się rzędem 2 palce nad lewą kieszenią koszuli zuchowej.

48. Oznaką sprawności zuchowych jest trójkąt równoramienny o boku 3 cm., z materiału barwy polowej /wzór nr 11/, z wyszytym lub wydrukowanym odpowiednim symbolem, określonym regulaminem sprawności zuchowych.

Sprawności zuchowe nosi się naszyte na prawym rękawie koszuli zuchowej, powyżej łokcia, po trzy w rzędzie.

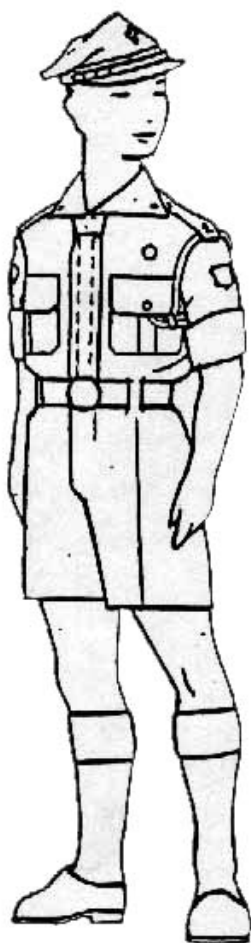
49. Instrukcja kroju i szycia mundurów.

Szczegółową instrukcję kroju i szycia mundurów i rogatywek harcerskich można nabyć ze Składnicy Dostaw Harcerskich G.K.H. w Londynie.

Mundur

Organizacji

Harcerzy

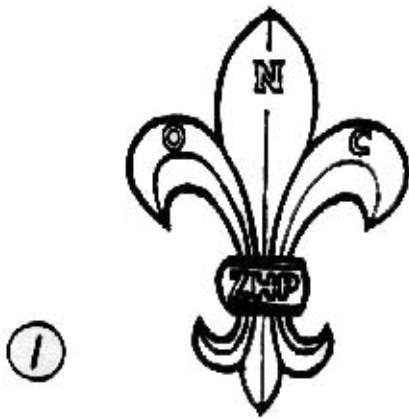

Strój Harcerza

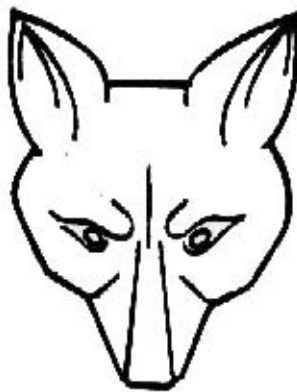

Strój Zucha

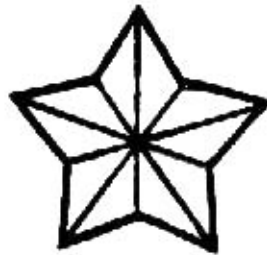
WYDZIAŁ ORGANIZACYJNY
GLÓWNA KWATERA HARCERZY
LONDYN 1992

1

4

5

1 wysokość 30mm

2 wysokość 25 mm

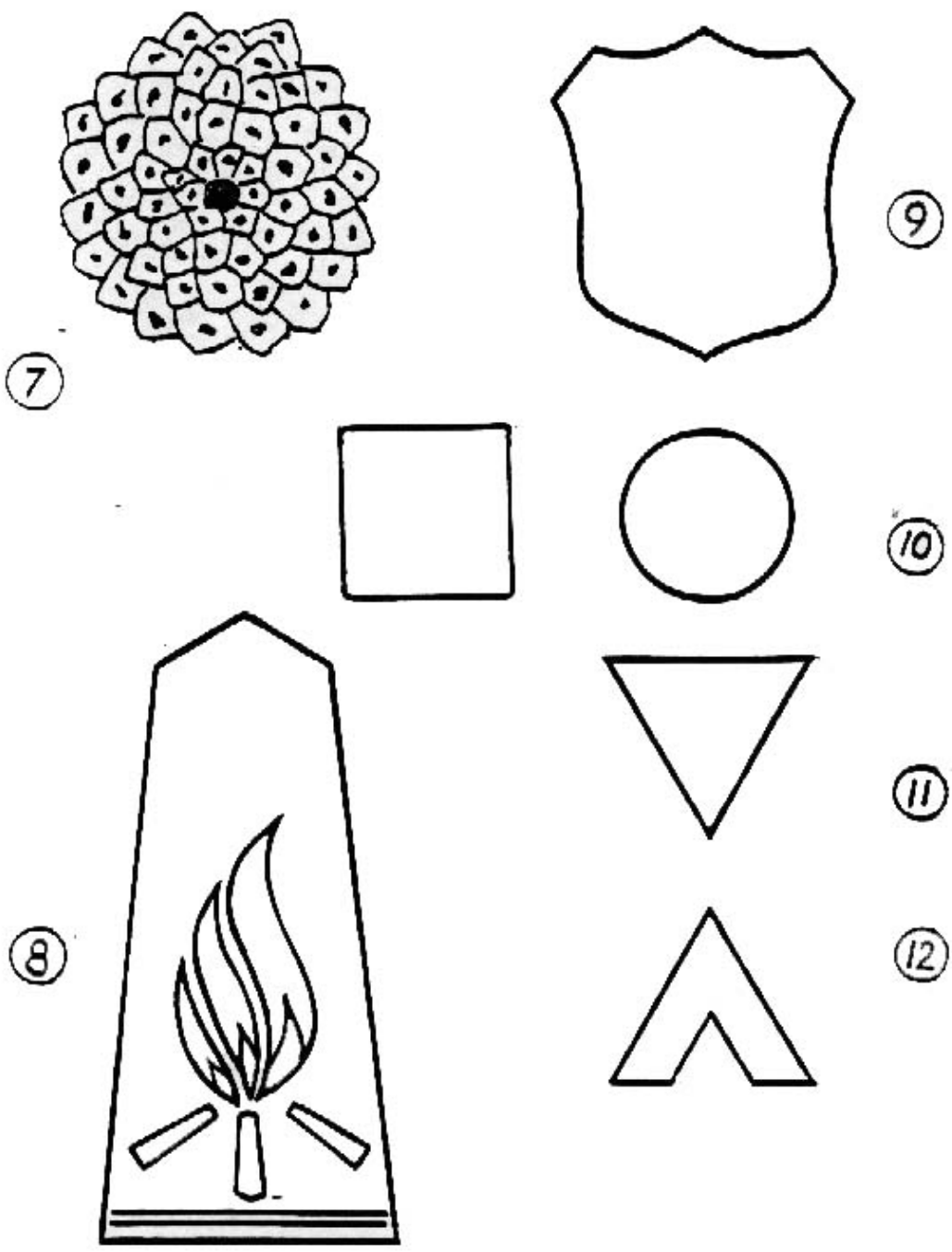
3 długość 22 mm

4 wysokość 30 mm

5 promień 10 mm

6 średnica 55 mm

7 długość 36 mm

7 wysokość 60 mm

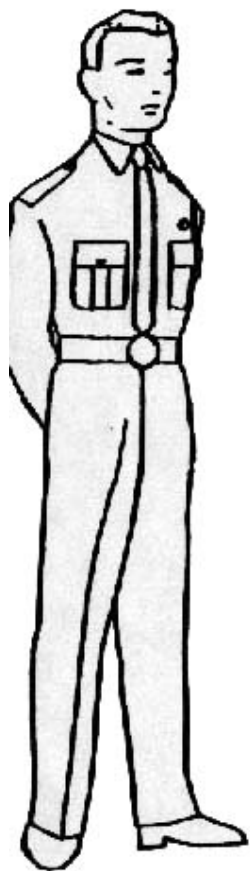
8 wysokość ogniska 55 mm

9 wysokość 50 mm

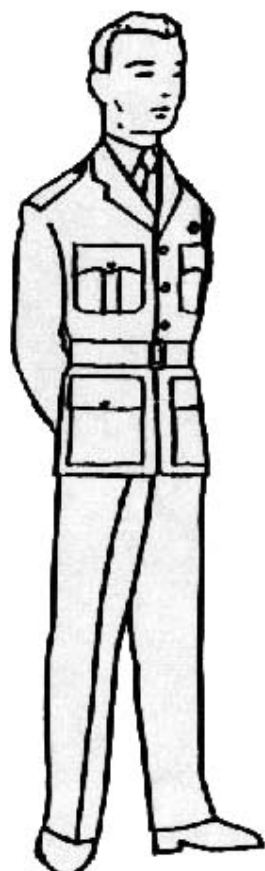
10 średnica 25 mm

11 bok 30 mm

12 bok 30 mm

Strój Starszyny

Strój Starszyny

Strój Harcerza

Strój Zimowy

Beret i Chusta

Strój Zucha

